Uzná-li soud, že rozhodčí komise nebyla příslušnou o věci na ni vznesené rozhodovati, pak není jejím výrokem vázán a nemůže o něj opříti své rozhodnutí o nároku, jehož se podle výroku rozhodčí komise žalobce domáhá.

Žalobce byl deputátníkem na velkostatku žalovaného a byl propuštěn bez výpovědi ze služby pro podezření z krádeže jetelového sena. Závodní výbor podal u rozhodčí komise stížnost, že žalobce jako dlouholetý zaměstnanec byl propuštěn bezdůvodně.

Rozhodčí komise zamítla námitku nepříslušnosti žalovaným vznesenou a vydala nález, že žalovaný je povinen zaplatiti žalobci výdělek mezi tím ušlý (bez stanovení částky) a přijati ho zpět do práce.

Žalobce podal za několik měsíců po tom žalobu u okresního soudu, který vyhověl žalobě (podle uznání) potud, pokud žalobci nebyla vyplacena mzda za skutečně vykonanou práci, v ostatním žalobu zamítl, ježto žaloba byla podána po uplynutí šestiměsíční propadné lhůty, jak je stanovena k uplatňování nároků pro bezdůvodné propuštění podle § 1162 d obč. zák.

K odvolání žalobcovu zrušil odvolací soud první rozsudek a nařídil ve věci další jednání, vyhradiv svému rozhodnutí pravomoc. V odůvodnění zrušovacího usnesení projevil odvolací soud názor, že rozhodčí komise nebyla sice příslušna o věci na ni vznesené rozhodovati (z důvodů v odůvodnění rozhodnutí nejv. soudu dále citovaných), přesto však že je tu její pravoplatný nález. Žalovaný, ač vznesl námitku nepříslušnosti rozhodčí komise a ač tato námitka byla zamítnuta, nepoužil opravných prostředků. Nález je proto pro něho závazný.

Soudu nelze nyní přezkoumávati její výrok, neboť: buď byla rozhodčí komise příslušnou, pak její nález je konečný a nelze proti němu dovolávati se ani odpomoci u řádného soudu podle § 105 úst. list. (§ 3 g zák. o záv. výb., rozh. nejv. s. č. 6873 sb. Vážný), anebo příslušnou nebyla, pak nelze činnosti její u soudu vůbec odporovati (správní úřad rozhodl věc, jež mu nepatřila rozhodovati), nýbrž jedině u nejvyššího správního soudu. Pro soud musí proto býti nález rovněž závazný.

Rozbíraje pak žalobní nárok, rozděluje jej odvolací soud podle výroku rozhodčí komise na dva díly: na mzdu od propuštění až do rozhodnutí komise ušlou a na nárok za dobu další. Prvý nárok má za věc rozhodnutou, opírající se o pravoplatný exekuční titul, v němž jen chybí číselné určení pohledávky, takže žaloba domáhá se jen doplnění existentního exekučního titulu.

Nárok takový není vázán na lhůtu § 1162 d obč. zák., neboť jde o nárok pravoplatně přiznaný, který se promlčuje teprve v 30 letech. Nárok na mzdu za čas po rozhodnutí komise má odvolací soud za nárok na náhradu podle § 1155 obč. zák. Otázka, zda žalobce byl hotov práce smluvené konati, zda se k nim snad nabídl a marně, nebyla však vzata prvním soudem na přetřes, a proto byl první rozsudek zrušen.

K stížnosti žalovaného zrušil nejvyšší soud usnesení odvolacího soudu a vrátil mu věc k novému rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í. Stěžovatel právem vytýká napadenému usnesení, že v něm byla věc po právní stránce potud nesprávně posouzena, pokud odvolací soud vycházel z názoru, že nález rozhodčí komise v Č. ze dne 9. února 1929 č. j. R 1/29 jest pro soud závazný.

Rozhodčí komise zřízené podle zákona o závodních výborech ze dne 12. srpna 1921 čís. 330 Sb. z. a nař. jsou podle stálé prakse nejvyššího správního soudu úřady správními. Jejich nálezy jsou tudíž nálezy úřadu správního a soudu nenáleží zkoumati je po stránce věcné oprávněnosti, nýbrž jen po stránce správnosti formální, zejména tedy, byl-li nález vydán úřadem k tomu podle zákona příslušným a lze-li z něho dovozovati právo, jehož se ten, kdo se jím dokládá, proti odpůrci domáhá. Předmětem soudcovské úvahy jest tedy otázka, zdali dovolávané rozhodnutí správního úřadu trvá proti druhé straně po právu; materielní stránkou nálezu správního úřadu není se soudci obírati, a to ani tehdy, kdyby se příčil po té stránce zákonu (srovnej rozhodnutí čís. 2198 Sb. n. s.).

V souzeném případě dospěl odvolací soud k právnímu závěru, že rozhodčí komise nebyla podle zákona vůbec příslušnou rozhodovati o věci na ni vznesené, protože podle § 3 g) zákona čís 330 z roku 1921 nevztahují se ustanovení tam uvedená na dělníka a zřízence, který se dopustil jednání, pro něž může býti pracovní nebo služební poměr přerušen bez výpovědi podle § 82 živn. řádu, a protože již z podání učiněného závodním výborem u rozhodčí komise bylo zřejmé, že propuštění žalobcovo se stalo z toho důvodu, že prý se dopustil krádeže jetelového sena. K řešení otázky, dopustil-li se žalobce skutečně onoho jednání čili nic, nebyla však rozhodčí komise příslušnou a neměla se proto do jednání o věci pouštěti. S tímto právním názorem nejvyšší soud souhlasí, neboť se opírá o znění § 3 g) zákona čís. 330/21, srovnává se s vývody obsaženými v rozhodnutích čís. 5628 a 6379 Sb. n. s. a nejvyšší soud na něm trvá. Praví-li zákon čís. 330/21 v posledním odstavci § 3 g), že se předcházející ustanovení n e-

vztahují na dělníka nebo zřízence, který se dopustil jednání, pro něž může býti pracovní nebo služební poměr bez výpovědi přerušen podle ustanovení § 82 živn. řádu, nelze tomu rozuměti jinak, než tak, že v případě, stalo-li se propuštění z důvodů v § 82 živ. řádu vytčených, není závodní výbor povolán zkoumati důvodnost propuštění a předkládati věc rozhodčí komisi, a že rozhodčí komise není vůbec příslušná, aby v takovém případě rozhodovala.

Odvolací soud uvedl však dále, že nález rozhodčí komise přesto musí býti pro soud závazný a že jej soud přezkoumávati nemůže, protože činnosti rozhodčí komise, nebyla-li k rozhodování příslušnou, nelze u soudu vůbec odporovati. V této příčině neujasnil si odvolací soud přesně a správně, o jakou otázku tu jde. V rozhodnutí čís. 6379 Sb. n. s. bylo vyloženo, že není tu případu podle § 105 ústavní listiny a § 1 zákona čís. 217/25 Sb. z. a nař., nebyla-li rozhodčí komise příslušnou rozhodovati, z čehož plyne pro souzený případ, že by se žalovaný nemohl pořadem práva domáhati uznání bezúčinnosti nálezu rozhodčí komise. Ale zde nejde vůbec o odpor žalovaného proti nálezu rozhodčí komise pořadem práva, nýbrž věc se má tak, že žalobce opírá svůj žalobní nárok o nález rozhodčí komise, která nebyla příslušnou rozhodovati, kdežto žalovaný se brání proti tomuto žalobnímu nároku, nedomáhaje se soudního výroku, že nález jest bezúčinným. Soudu náleží proto zkoumati, než o věci rozhodne, je-li zmíněný nález, jímž se žalobce dokládá, náležitým právním podkladem žalobního nároku, a musí tudíž především si rozřešiti předurčující otázku, byl-li nález ten vydán úřadem podle zákona k tomu příslušným. Uznal-li odvolací soud právem, že rozhodčí komise nebyla příslušnou rozhodovati o věci na ni vznesené, pak není jejím nálezem vázán a nemůže o něj opírati své rozhodnutí. Na tom nic nemění okolnost, že žalovaný, když nebylo v řízení před rozhodčí komisí vyhověno jeho námitce nepříslušnosti rozhodčí komise, nepoužil proti jejímu nálezu opravných prostředků.

Poněvadž zrušení rozsudku prvého soudu a vrácení věci do prvé stolice k dalšímu jednání a rozhodnutí bylo vysloveno odvolacím senátem jen na základě jeho mylného právního názoru o závaznosti nálezu vydaného nepříslušnou rozhodčí komisí, bylo důvodnému rekursu vyhověti a usnésti se, jak se stalo.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 3. července 1930 č. j. R I 345/30.

Poznámka zasilatelova. Nezdá se to býti totéž? Žalovati o bezúčinnost či uplatňovati bezúčinnost námitkou?

Je-li vyloučena žaloba, neměla by býti vyloučena také námitka? Jde přece o pravoplatný exekuční titul a pravoplatnosti se mu dostalo právě tím, že žalovaný nepoužil opravných prostředků!

—r.

Zákon o telegrafech (ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 Sb. z. a n. z roku 1924) zakazuje v § 24 čís. 1 a ohrožuje trestem za přečin každé přechovávání radiotelefonního zařízení vůbec, pro něž nemá přechovavatel úřední povolení, tedy nejen přechovávání celého aparátu k provozu schopného a již vyzkoušeného, nýbrž i jednotlivých součástek, jichž lze snad použíti k jiným účelům. Dodatečné udělení koncese neúčinkuje zpět na dobu, kdy měl pachatel u sebe aparát, nemaje úředního povolení, třebas byl dodatečně zapraven poplatek za tuto dobu. Přechovávání nepočíná teprve, když stanice byla již sestavena a vyzkoušena, by byla schopna provozu, nýbrž nedovoleně přechovává, kdo má u sebe i jen součástky radiotelefonního zařízení, a to od okamžiku, kdy je počne u sebe míti, nemaje k tomu úřední povolení. Darování odhlášeného aparátu osobě, které ještě nebylo uděleno povolení k přechovávání tohoto zařízení, třebas s vědomím, že obžalovaný nemá koncese, neodpovídá ani pojmu návodu ani pomáhání, spadajíc po případě pod správní přestupek § 24, odst. 6 zák. čís. 9/24.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po veřejném líčení zmateční stížnost obžalovaného Bohumila D-a do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 7. června 1929, jímž byl uznán vinným Karel K. pro přečin podle § 5 tr. zák. a § 24 čís. 1 zákona ze dne 20. prosince 1923 čís. 9 Sb. z. a n. z roku 1924 a Bohumil D. přečinem podle § 24 čís. 1 téhož zákona.

Naproti tomu vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného Karla K., zrušil rozsudek ve výroku v odpor vzatém, dále ve výroku o trestu a výrocích s ním souvisících a zprostil obžalovaného Karla K-e podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin podle § 5 tr. zák. a § 24 čís. 9/1924 Sb. z. a n., jehož se prý dopustil tím, že počátkem února 1928 předáním radioaparátu Bohumilu D-ovi zlý skutek tohoto nastrojil a úmyslně příčinu k němu dal.

Spisy postoupil podle § 24 odst. 6 zákona čís. 9/1924 Sb. z. a n. zemskému úřadu k dalšímu opatření.

D ů v o d y: I. Zmateční stížnost obžalovaného Bohumila D-a, uplatňujíc pouze důvod zmatečnosti č. 9a) § 281 tr. ř. namítá, že tento stěžovatel byl neprávem odsouzen pro přečin podle § 24,